

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO XXVI SKYRIAUS PAVADINIMO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 175¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KRIMINALINĖS ŽVALGYBOS ĮSTATYMO NR. XI-2234 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ PARTIJŲ ĮSTATYMO NR. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27, 30 STRAIPSNIŲ IR PENKTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO IR FINANSAVIMO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-2428 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22 STRAIPSNIŲ IR KETVIRTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 93, 544 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS ĮSTATYMO NR. IX-985 3 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 12¹ IR 12² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LABDAROS IR PARAMOS ĮSTATYMO NR. I-172 13 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-1331 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Institucija	Pastaba	Pastabų ir pasiūlymų įvertinimas
Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2018 m. spalio 5 d. raštas Nr. 4-01-7857	<p>1. Iš esmės pritardami siūlymams kriminalizuoti neteisėtą politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą, manome, kad atitinkama nusikalstama veika turėtų būti įtraukiama į BK XXXIII skyrių „Nusikaltimai valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams“, kuriame numatyta atsakomybė už korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas.</p> <p>Neteisėtas politinių partijų ar politinių kampanijų finansavimas dažniausiai nėra savitikslis – tokiais veiksmais neteisėtą finansavimą teikiantis subjektas paprastai siekia tiesiogiai ar netiesiogiai paveikti neteisėtai finansuojamų politinių partijų ar kitų savarankiškų politinės kampanijos dalyvių sprendimus ateityje, įgyti bendrą jų palankumą finansuojančiam asmeniui ar su juo susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims ar netgi manais už neteisėtą finansavimą užsikrinti konkrečių finansavimą teikiančio subjekto interesus atitinkančių sprendimų finansavimą.</p> <p>Dėl šios priežasties galima teigti, kad veiksmais, kuriais neteisėtai teikiamas finansavimas politinėms partijoms ar politinėms kampanijoms, mažų mažiausiai sudaromos prielaidos korupcinio pobūdžio nusikalstamoms veikoms, o daugeliu atveju šie pažeidimai savo pavojingumu prilygsta stambaus masto kyšininkavimui, papirkimui ar piktnaudžiavimui.</p> <p>Be to, būtina atsižvelgti į priežastis, kurios paskatino 2018 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos Ministro pirmininko potvarkiu Nr. 123 sudaryti darbo grupę politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės teisiniam reguliavimui tobulinti – tai Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto atlikto parlamentinio tyrimo dėl asmenų, verslo subjektų ir kitų interesų grupių galimo neteisėto poveikio</p>	<p>Nepritarti. Neteisėtas politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimas, be abejonės, yra glaudžiai susijęs su korupcija (plačiąja prasme) ir nusikaltimais valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams (BK XXXIII skyrius), tačiau sisteminiu požiūriu neteisėtas politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimas artimesnis BK XXVI skyriuje „Nusikaltimai asmenų rinkimų teisėms ir Lietuvos Respublikos Prezidento, Seimo, Europos Parlamento ir savivaldybių tarybų rinkimo ar referendumo tvarkai“ numatytiems nusikaltimams. Visais šiame skyriuje numatytais nusikaltimais sudaromos prielaidos korupcijai, tačiau jais, visų pirma, kėsinama į politinę sistemą, į demokratijos pagrindus, todėl jie yra išdėstyti atskirame, specialiaame BK skyriuje.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad šio nusikaltimo priskyrimo vienam ar kitam BK skyriui klausimą svarstė ir Ministro Pirmininko 2018 m. birželio 28 d. potvarkiu Nr. 123 sudaryta darbo grupė, kuri pritarė siūlymui keisti BK XXVI skyriaus pavadinimą ir neteisėtą politinių partijų ir politinių kampanijų nusikaltimą numatyti būtent jame.</p> <p>Palyginti su užsienio valstybių praktika, Latvijos ir Estijos baudžiamuosiuose įstatymuose šis nusikaltimas taip pat nepriskiriamas nusikaltimams valstybės tarnybai: Latvijos Respublikos BK neteisėtas politinių partijų finansavimas</p>

	<p>valstybės institucijoms priimant sprendimus ir galimos neteisėtos įtakos politiniams procesams išvadoje (visų pirma – jos 8.2.1 – 8.2.3 punktai), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 5 d. nutarimu Nr. XIII-1228, nustatytos aplinkybės bei pateiktas šių aplinkybių vertinimas.</p> <p>Šioje išvadoje neteisėtas politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo mechanizmas, kuriame interesų grupės teikia neteisėtą finansavimą politinėms partijoms ar atskiriems politikams mainais už jų interesus atitinkančių politinių sprendimų priėmimą, motyvuotai įvardijamas kaip politinė korupcija, t.y. viena iš korupcijos rūšių.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, manytina, jog tokį elgesio modelį būtų tikslinga kriminalizuoti tame pačiame BK skyriuje, kaip ir kitas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, o ne sieti su nusikaltimais rinkimų teisėms ar rinkimų ir referendumų tvarkai. Pažymėtina, kad neteisėto politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kriminalizavimo klausimas nėra naujas. Tokio pobūdžio įstatymo pakeitimai jau buvo įregistruoti Lietuvos Respublikos Seime atskirų Seimo narių dar 2012 m., tačiau šis klausimas tolesnių svarstymo stadijų nepasiekė. Šį projektą įvertinęs Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad „atsižvelgiant į Kodekso specialiosios dalies sistemą ir jos sudarymo principus, siūlytina dėstyti Kodekso XXXIII skyriuje (Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams“)“¹¹¹.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, jog turi būti atitinkamai pildoma ir Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymuose apibrėžta korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos sąvoka, į ją įtraukiant naują nusikalstamą veiką – neteisėtą politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą.</p>	<p>numatytas nusikaltimų administracinei tvarkai skyriuje, Estijos Respublikos BK – ekonominių nusikaltimų skyriuje.</p>
	<p>2. Teikiame šiuos pastebėjimus ir pasiūlymus dėl konkrečios nusikalstamos veikos sudėties bei galimų Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) pakeitimų:</p> <p>a) manytina, kad neteisėtos paramos <i>priėmimas</i> laikytinas pavojingesnis ir didesnę žalą valstybei ir jos interesams darantis veiksnys negu jos suteikimas. Dėl šios priežasties siūlytina svarstyti galimybę numatyti aukštesnę sankcijos ribą asmenims, kurie <i>priėmė</i> atitinkamą paramą ar <i>panaudojo</i> ją politinės partijos ar politinės kampanijos veikloje;</p> <p>b) svarstyтина galimybę diferencijuoti nusikalstamos veikos pavojingumą, atsižvelgiant į neteisėtos paramos suminę išraišką – pvz. suteikus ir priėmus</p>	<p>Nepritarti. Pastabos autoriai nepateikė argumentų, kodėl neteisėto finansavimo priėmimas yra pavojingesnis už neteisėto finansavimo teikimą. Teisingumo ministerijos nuomone, šie nusikaltimai yra lygiaverčiai savo pavojingumu, kadangi tiek priimant, tiek teikiant neteisėtą paramą, iškreipiama sąžininga rinkimų tvarka, kėsiamasi į skaidrų politinį procesą, sudaromos prielaidos korupcijai, iškreipiama konkurencija, proteguojami vienos ar kitos grupės interesai.</p> <p>Nepritarti. Kaip nurodoma įstatymų projektų aiškinamajame rašte, baudžiamoji atsakomybė yra kraštutinė priemonė</p>

	<p>paramą, didesnę nei 1 000 MGL, nustatyti sunkų nusikaltimą, o nuo 100 iki 500 MGL – baudžiamąjį nusižengimą. Tokia diferenciacija padėtų tinkamiau individualizuoti asmenų baudžiamąją atsakomybę už naują nusikalstamą veiką;</p>	<p>(<i>ultima ratio</i>), todėl BK turėtų būti kriminalizuotos tik pačios pavojingiausios veikos, kurių negalima užkardyti administracinėmis ar kitomis priemonėmis. Būtent neteisėtos finansinės paramos teikimas politinėms partijoms ar politinėms kampanijoms draudžiamu būdu ar iš draudžiamų šaltinių ir jos priėmimas, kai tai atliekama stambiu mastu, Darbo grupės nuomone, priskirtinas prie kriminalizuotųjų nusikalstamųjų veikų. Atsižvelgiant į tai, BK projektu siūloma kriminalizuoti pavojingiausias neteisėtos politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo apraiškas, o likusios, mažiau pavojingos veikos būtų uždraustos ANK.</p> <p>Tuo tarpu iki šiol nekriminalizuotą veiką išsyk priskirti sunkių nusikaltimų kategorijai, mūsų manymu, nebūtų pagrindo.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad BK Bendrosios dalies normos teismui suteikia pakankamai galimybių individualizuoti kaltininkui skiriamą bausmę ir kitas poveikio priemones.</p>
	<p>c) svarstyti įtvirtinti baudžiamąjį nusižengimą – suteikimą didesnės nei 100 MGL sumos dydžio aukos politinės kampanijos dalyviui nedeklaruojant turto ir pajamų. Mažesnės tokios formos paramos suteikimas, kaip ir dabar, užtrauktų administracinę atsakomybę;</p>	<p>Nepritarti. Kaip nurodoma įstatymų projektų aiškinamajame rašte, baudžiamoji atsakomybė yra krašutinė priemonė (<i>ultima ratio</i>), todėl BK turėtų būti kriminalizuotos tik pačios pavojingiausios veikos, kurių negalima užkardyti administracinėmis ar kitomis priemonėmis. Būtent neteisėtos finansinės paramos teikimas politinėms partijoms ar politinėms kampanijoms draudžiamu būdu ar iš draudžiamų šaltinių ir jos priėmimas, kai tai atliekama stambiu mastu, Darbo grupės nuomone, priskirtinas prie kriminalizuotųjų nusikalstamųjų veikų. Atsižvelgiant į tai, BK projektu siūloma kriminalizuoti šias dvi pavojingiausias neteisėtos politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo apraiškas, o likusios, mažiau pavojingos veikos būtų uždraustos ANK.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad BK Bendrosios dalies normos teismui suteikia pakankamai galimybių individualizuoti kaltininkui skiriamą bausmę ir kitas poveikio priemones.</p>

	<p>d) siūlytina svarstyti galimybę pakeisti ANK 93 straipsnio 3 ir 4 dalis nurodant politinių kampanijų finansų apskaitos pažeidimus ir numatant, kad už juos būtų atsakingi ne tik politinės kampanijos išdininkai ar politinės kampanijos dalyviai, bet ir už politinių kampanijų finansų apskaitą atsakingi asmenys ar politinės partijos pirmininkai, 544 straipsnio 1 dalį vietoj aukų politinei partijai apskaitos tvarkos pažeidimo nurodant politinių partijų finansų apskaitos pažeidimą;</p>	<p>Nepritarti.</p> <p>Manytina, būtų nepagrįsta ANK 93 straipsnio 3 ir 4 dalyse administracinių nusižengimų subjektais papildomai nurodyti už <i>politinių kampanijų finansų apskaitą atsakingus asmenis</i>, nes, vadovaujantis Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – PKFKĮ) 17 straipsnio 2 dalimi, Politinės kampanijos finansų apskaitą tvarko <i>politinės kampanijos išdininkas</i> su kuriuo asmuo, norintis registruotis savarankišku politinės kampanijos dalyviu, turi sudaryti turto patikėjimo sutartį pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso šeštosios knygos L skyriaus reikalavimus. Taip pat būtų nepagrįsta ANK 93 straipsnio 3 ir 4 dalyse administracinių nusižengimų subjektais papildomai nurodyti politinių partijų pirmininkus, nes šiuo metu kaip subjektai nurodyti politinės kampanijos dalyviai (pagal PKFKĮ 2 straipsnio 9 dalį, t. y. asmuo arba asmenų grupė, kurie siekia būti išrinkti arba kad referendumo klausimas būtų priimtas arba nepriimtas ir kurie yra Vyriausiosios rinkimų komisijos įregistruoti šio įstatymo nustatyta tvarka), taigi, ši sąvoka apima ir politinių partijų narius bei pirmininkus.</p> <p>Neaišku, kokių pagrindu siūloma pakeisti ANK 93 straipsnio 3 ir 4 dalis nurodant politinių kampanijų <i>finansų apskaitos pažeidimus</i>, o ANK 544 straipsnio 1 dalį – vietoj aukų politinei partijai apskaitos tvarkos pažeidimo nurodant politinių partijų <i>finansų apskaitos pažeidimą</i>. Nenurodomos nei faktinės tokio pasiūlymo priežastys, nei teisiniai argumentai. Pažymėtina, kad siūlomas reglamentavimas išderintų šiuo metu egzistuojančią administracinės atsakomybės sistemą: tai reikštų, kad reiktų apjungti ANK 93 straipsnio 3 ir 4 dalis, t. y. atsisakyti šiuo metu egzistuojančio</p>
--	--	---

		atsakomybės diferencijavimo pagal nusižengimo pobūdį. O tuo atveju, jei būtų keičiama ANK 544 straipsnio 1 dalis siūlomu būdu, tokia nuostata dubliuotųsi su galiojančia ANK 545 straipsnio 3 dalimi, nustatančia administracinę atsakomybę už politinės partijos finansinių ataskaitų rinkinio ir Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatyme nustatytų finansinių ataskaitų rinkinio priedų ir auditoriaus ataskaitos dėl pastebėtų faktų, kai ši ataskaita privaloma, nepateikimą.
	4. Siūlytina nustatyti ribojimus finansuoti politines kampanijas skolintomis lėšomis. Tokie ribojimai politinių kampanijų finansavimui suteiktų daugiau atskaitomumo, skatintų asmenis remti savomis lėšomis, bei suteiktų aiškumo ir atsekamumo ginčų ir atsakomybės taikymo atvejais.	Nepritarti. Įstatymų projektai parengti pagal Ministro Pirmininko 2018 m. birželio 28 d. potvarkiu Nr. 123 sudarytos Darbo grupės pasiūlymus. Darbo grupė, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto atlikto parlamentinio tyrimo išvadoje atskleistus neteisėtos įtakos politiniams procesams mechanizmus, įvertinusi šiuo metu galiojančio reguliavimo trūkumus, taip pat išanalizavusi susiklosčiusią praktiką, pateikė apibendrintas teisinio reguliavimo gaires, kurių pagrindu pasiūlė keisti politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės reglamentavimą. Darbo grupės išvados 2018 m. rugpjūčio 29 d. pasitarime pritarė Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir pavedė Teisingumo ministerijai kartu su Finansų ministerija parengti ir, suderinus su suinteresuotomis institucijoms, Vyriausybei pateikti reikalingus įstatymų projektus. Kadangi Darbo grupės pateiktose išvadose nebuvo pasiūlymų numatyti ribojimus finansuoti politines kampanijas skolintomis lėšomis, o pastabos autoriai pagal savo kompetenciją nepateikė konkrečių siūlymų teisiniam reglamentavimui, manytume, kad Teisingumo ministerija neturi įgaliojimų numatyti kitokį ar išplėsti Darbo grupės, kuri jau baigė savo darbą, pasiūlytą teisinį reglamentavimą.

Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros 2018 m. spalio 10 d. raštas Nr. 17.2.-5123	<p>Siūlomu BK projektu, BK 175¹ straipsnyje numatyta nusikalstama veika yra laikomas neteisėtas politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimas. Tačiau pagal siūlomo BK 175¹ straipsnio dispoziciją už tokią veiką atsakytų asmuo, kuris lėšas ar kitokią materialinę paramą politinei kampanijai ar politinei partijai teikė draudžiamu būdu ar iš draudžiamų šaltinių. Siekiant išvengti neaiškumo, BK 175¹ straipsnio dispoziciją siūlome išdėstyti taip: „Tas, kas neteisėtai teikė lėšas ar kitokią materialinę paramą, kurių vertė viršija 500 MGL dydžio sumą, politinei partijai ar politinei kampanijai tiesiogiai ar netiesiogiai finansuoti arba šias lėšas ar paramą bet koku būdu priėmė arba panaudojo politinės partijos ar politinės kampanijos veikloje“.</p>	<p>Nepritarti. Kaip nurodoma įstatymų projektų aiškinamajame rašte, baudžiamoji atsakomybė yra kraštinė priemonė (<i>ultima ratio</i>), todėl BK turėtų būti kriminalizuotos tik pačios pavojingiausios veikos, kurių negalima užkardyti administracinėmis ar kitomis priemonėmis. Būtent neteisėtos finansinės paramos teikimas politinėms partijoms ar politinėms kampanijoms draudžiamu būdu ar iš draudžiamų šaltinių ir jos priėmimas, kai tai atliekama stambiu mastu, Darbo grupės nuomone, priskirtinas prie kriminalizuotinių nusikalstamų veikų. Atsižvelgiant į tai, BK projektu siūloma kriminalizuoti šias dvi pavojingiausias neteisėto politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo apraiškas, o likusios, mažiau pavojingos, tačiau neteisėtai padarytos veikos būtų uždraustos ANK. Pažymėtina ir tai, kad nusikalstamą veiką kriminalizuoja normos dispozicija, o ne straipsnio pavadinimas, todėl bet kuriuo atveju kvalifikuojant veiką turėtų būti vadovaujama siūlomo straipsnio dispozicijoje išdėstytais nusikaltimo sudėties požymiais.</p>
	<p>Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 11 skyriuje yra numatyti administraciniai nusižengimai, susiję su piliečių rinkimų teisėmis ir Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Prezidento ir savivaldybių tarybų rinkimų, rinkimų į Europos Parlamentą ar referendumų tvarka. Kadangi BK XXVI skyriuje numatytos nusikalstamų veikų ir ANK 11 skyriuje numatytų administracinių nusižengimų įstatymų saugomos vertybės yra panašios, skiriasi tik veikų pavojingumo laipsnis, svarstytinas ANK 11 skyriaus pavadinimo pakeitimas derinant jį su BK projektu keičiamo BK XXVI skyriaus pavadinimu.</p>	<p>Nepritarti. Siūlomas ANK XI skyriaus pavadinimo variantas („Administraciniai nusižengimai asmenų politinėms teisėms ir politinei sistemai“) būtų per daug platus ir netiksliai atspindintis šio skyriaus nuostatomis ginamas teisinės vertybės, į kurias kėsiniama administraciniais nusižengimais.</p>
	<p>Pažymėtina, kad ANK 25 skyriaus – „Administraciniai nusižengimai, susiję su valdymo tvarka“ 544 straipsnis numato administracinę atsakomybę už politinių partijų finansavimo tvarkos pažeidimą, o 545 straipsnis – atsakomybę už politinės partijos, politinės kampanijos dalyvio, viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo duomenų ir dokumentų nepateikimą, nors iš esmės šiais nusižengimais yra kėsiniama į politinę sistemą. Pritarus siūlomam BK projektui, svarstytina dėl ANK 544 ir 545 straipsnių inkorporavimo į ANK 11 skirsnį.</p>	<p>Nepritarti. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 2 straipsnio 7 dalį, <i>politinė kampanija</i> – šiame įstatyme nustatytu laikotarpiu politinės kampanijos dalyvių, rinkėjų ir kitų fizinių bei juridinių asmenų atliekama veikla, susijusi su Seimo, Respublikos Prezidento rinkimais, rinkimais į Europos Parlamentą, savivaldybių tarybų rinkimais ar referendumu. Taigi, ANK 93 straipsnyje nurodyti <i>politinių kampanijų</i> finansavimo tvarkos pažeidimai pagrįstai reglamentuojami ANK XI skyriuje „Administraciniai nusižengimai, susiję su piliečių rinkimų</p>

		<p>teisėmis ir Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento ir savivaldybių tarybų rinkimų, rinkimų į Europos Parlamentą ar referendumų tvarka“: ANK 93 straipsnyje ir XI skyriuje nurodytas saugomas objektas (teisinės vertybės), į kurį kėsinamasi nurodytais administraciniais nusižengimais, sutampa.</p> <p>Tuo tarpu <i>politinių partijų</i> finansavimo tvarkos pažeidimai gali neturėti jokio tiesioginio ryšio su rinkimų ar referendumo tvarkos pažeidimu, padarytu rinkimų ar referendumo laikotarpiu, todėl šio administracinio nusižengimo inkorporavimas į ANK XI skyrių būtų nepagrįstas.</p>
Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2018 m. spalio 9 d. raštas Nr. (29.2-31-3E) R-5618	<p>Atkreipiamė dėmesį, kad neaptartas LPĮ pakeitimo įstatymo įsigaliojimo terminas, kuris turėtų būti suderintas su Mokesčių administravimo įstatymo 40¹ nuostatų, nustatančių minimalių patikimumo mokesčių mokėtojo kriterijų taikymą, įsigaliojimo terminu.</p>	<p>Nepritarti. Vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 28 punktu, jeigu keičiamas dar neįsigaliojęs teisės aktas ir naujai daromi pakeitimai turi įsigalioti kartu su keičiamu teisės aktu, tais atvejais, kai dar neįsigaliojusio teisės akto pakeitimai bus priimti anksčiau nei įsigalios keičiamas neįsigaliojęs teisės aktas, teisės akto pakeitimo projekte jo įsigaliojimo terminas nenurodomas.</p>
	<p>Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo Nr. I-606 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsnyje ir aktualioje Politinių partijų įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje aptariama politinės partijos narių, politinei partijai sumokėjusių didesnį nei 360 eurų nario mokestį, turto ir pajamų deklaravimo tvarka. Atkreipiamė dėmesį, kad gyventojams nuosavybės teise priklausančio turto ir turimų piniginių lėšų deklaravimo tvarką reglamentuoja specialus įstatymas – GTDĮ. Jo atskiruose straipsniuose aptarta atskirų turto deklaruoti privalančių gyventojų grupių (ėjusių tam tikras pareigas gyventojų, į tam tikras pareigas kandidatuojančių gyventojų, savarankiškam politinės kampanijos dalyviams teikiančių aukas gyventojų ir pan.) deklaravimo tvarka: turto deklaracijų pateikimo terminai, deklaravimo objektas (tik turtas arba turtas (įskaitant gautas pajamas)) ir pan. Tačiau politinių partijų narių, kurių nario mokestis kalendoriniais metais yra didesnis nei 360 eurų, deklaravimo tvarka GTDĮ neaptarta.</p> <p>Siekiant naujas Politinių kampanijų įstatymo nuostatas inkorporuoti į teisinę sistemą, kartu su PPI projektu turėtų būti rengiamas GTDĮ pakeitimo projektas,</p>	<p>Nepritarti. Pažymėtina, kad galiojantis teisinis reglamentavimas yra pakankamas, nes Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 37 punkte yra apibrėžta, kad pagal šį įstatymą turtą privalo deklaruoti politinės partijos nariai ir jų šeimos nariai, išskyrus asmenis, kurių politinės partijos nario mokestis per kalendorinius metus neviršija 360 eurų. Taip pat minėtame įstatyme yra nustatyta, koks turi būti deklaruojamas turtas ir turto deklaravimo tvarka.</p>

	papildant jį politinių partijų narių, kurių nario mokestis kalendoriniais metais yra didesnis nei 360 eurų, deklaravimo tvarką nustatančiomis nuostatomis.	
Nacionalinės teismų administracijos 2018 m. spalio 23 d. raštas Nr. 4R-1593- (6.6)	<p><i>1. Dėl BK XXVI skyriaus</i></p> <p>Nacionalinė teismų administracija, iš esmės pritardama siekiui kriminalizuoti veikas, kuriomis politinėms partijoms ir politinėms kampanijoms yra teikiama draudžiama parama, siūlo įvertinti BK XXVI skyriaus pavadinimo keitimo tikslingumą ir šios veikos reguliavimą būtent šiame BK skyriuje.</p> <p>BK Specialiosios dalies sandara paremta nusikalstamų veikų grupavimu pagal viena rūšių ar tapačius baudžiamojo įstatymo ginamus teisinius gėrius (rūšinis objektas) ir šių teisių gėrių dėstymu pagal jų svarbumą. BK XXVI skyrius gina tiek tarptautiniais, tiek regioniniais, tiek nacionaliniais teisės aktais laidojamą žmogaus teisę dalyvauti valdant savo šalį. Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 33 straipsnyje įtvirtinta Lietuvos Respublikos piliečio teisė dalyvauti valdant savo šalį. Konstitucijos 55, 78, 119 straipsnių nuostatos įtvirtina visuotinės, lygios, tiesioginės rinkimų teisės ir slapto balsavimo imperatyvus, nustatančius demokratinio valstybės ir visuomenės valdymo pamatus, demokratinės ir legitimios valdžios formavimo principus.</p> <p>Ši konstitucinė piliečių teisė realizuojama dalyvaujant Seimo, Prezidento, savivaldybių tarybų rinkimuose, referendumuose, tam tikru mastu – Europos Parlamento rinkimuose. Rinkimai yra politinis procesas, todėl rinkimų teisė yra glaudžiai susijusi su Konstitucijos 33 straipsnyje įtvirtinta Lietuvos Respublikos piliečio teise dalyvauti valdant savo šalį, taip pat su Konstitucijos 35 straipsnyje įtvirtinta piliečių teise laisvai vienytis į politines partijas (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – Konstitucinis Teismas) 2008 m. spalio 1 d. nutarimas).</p> <p>Saugodamas šias konstitucines vertybes, BK uždraudžia veikas, kuriomis apribojamos, atimamos ar kitaip suvaržomos žmogui Konstitucijos garantuojamos teisės dalyvauti piliečių formuojamų valdžios institucijų rinkimuose bei sprendžiant svarbiausius valstybės ir Tautos gyvenimo klausimus. Todėl BK XXVI skyriuje įtvirtinti nusikaltimai numato baudžiamąją atsakomybę už veiksmus, kuriais tiesiogiai įsikišama ir iškreipiama tikroji žmonių valia (trūkdytas pasinaudoti rinkimų ar referendumo teise, rinkimų ar referendumo dokumento suklastojimas arba suklastoto rinkimų ar referendumo dokumento panaudojimas, neteisingas rinkimų balsų skaičiavimas, rinkimų ar referendumo dokumento sunaikinimas, sugadinimas, pagrobimas ar paslėpimas).</p>	<p>Nepritarti. Kaip nurodyta projekto aiškinamajame rašte, neteisėto politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo atvejais tiesioginis ir pagrindinis tikslas yra neteisėto finansavimo būdu sukurti prielaidas nesąžiningai ir neteisėtai įgyti politinę įtaką – pasiekti politinės partijos ar atskirų politikų, politinių grupių populiarumą tarp rinkėjų, užsitikrinti geresnius rinkimų rezultatus ir laimėti politinę valdžią, taip darant įtaką visam valstybės gyvenimui. Tokios veikos tiesioginis objektas yra politinė sistema, o ekonominiai – finansiniai ar kiti tikslai yra tik šalutiniai ar papildomi. Nėra pagrįstas siūlymas atskirti politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo į skirtingus nusikaltimus skirtinguose BK skyriuose, nes jais kėsiamasi į iš esmės tuos pačius teisinius gėrius.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad šio nusikaltimo priskyrimo vienam ar kitam BK skyriui klausimą svarstė ir Ministro Pirmininko 2018 m. birželio 28 d. potvarkiu Nr. 123 sudaryta darbo grupė, kuri pritarė siūlymui keisti BK XXVI skyriaus pavadinimą ir neteisėtą politinių partijų ir politinių kampanijų nusikaltimą numatyti būtent jame.</p>

	<p>Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad konstitucinėje demokratijoje politinių atstovaujamųjų institucijų formavimui yra keliami ypatingi reikalavimai. Rinkimai negali būti laikomi demokratiškais, o jų rezultatai – legitimiais ir teisėtais, jeigu rinkimai vyksta paminant Konstitucijoje įtvirtintus demokratinių rinkimų principus, pažeidžiant demokratines rinkimų procedūras (Konstitucinio Teismo 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Konstitucinis Teismas nurodė, kad įstatymų leidėjui kyla pareiga nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris užtikrintų, kad rinkėjai balsuotų asmeniškai ir slapta, kad balsavimo metu nebūtų galima paveikti rinkėjų valios ir jos kontroliuoti. <i>Ypač neleistina, kad rinkimų finansavimas būtų neskaidrus ar nekontroliuojamas</i>, kad rinkimų kampanijoje būtų naudojamos tokios rinkimų technologijos, kurios prieštarauja moralei, teisingumui, visuomenės darnai.</p> <p>BK projekto aiškinamajame rašte nurodama, kad neteisėto politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo atvejais tiesioginis ir pagrindinis tikslas yra neteisėtu finansavimu užtikrinti politinius tikslus – pasiekti politinės partijos ar atskirų politikų, politinių grupių populiarumą tarp rinkėjų, geresnius rinkimų rezultatus ir laimėti politinę valdžią, taip darant įtaką visam valstybės gyvenimui. Manytina, kad teisinis neleistino rinkimų, <i>inter alia</i> politinių partijų ir politinių kampanijų, finansavimo reguliavimas – tiesiogiai išplaukia iš įstatymų leidėjo pareigos užtikrinti konstitucines laisvų rinkimų garantijas dalis. O teisėtas rinkimų finansavimas – sąžiningų rinkimų ar referendumo garantas. Vis dėlto diskutuotina, ar projekto rengėjo siūlomas teisinių priemonių įgyvendinimo būdas leis pasiekti šioms priemonėms keliamus uždavinius.</p> <p>BK projekto 2 straipsniu siūloma nustatyti baudžiamąją atsakomybę už dvi alternatyvias veikas, t. y. neteisėtą politinių partijų arba politinių kampanijų finansavimą. Manytina, kad dėl šios priežasties siūloma keisti ir BK XXVI skyriaus pavadinimą, kadangi aiškinamajame rašte siūlymas keisti BK XXVI skyriaus pavadinimą į „Nusikaltimai asmenų politinėms teisėms ir politinei sistemai“ ir tokio siūlymo poreikis nėra pagrindžiami.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 2 straipsnio 7 dalį, politinė kampanija – šiame įstatyme nustatytu laikotarpiu politinės kampanijos dalyvių, rinkėjų ir kitų fizinių bei juridinių asmenų atliekama veikla, susijusi su Seimo, Respublikos Prezidento rinkimais, rinkimais į Europos Parlamentą, savivaldybių tarybų rinkimais ar referendumu. Šiuo atveju neteisėto <i>politinės kampanijos</i> finansavimo tiesioginis objektas atitinka BK XXVI skyriaus rūšinį objektą. Tuo tarpu neteisėtas <i>politinės partijos</i> finansavimas gali neturėti jokio tiesioginio ryšio su rinkimų ar referendumo tvarkos pažeidimu, padarytu rinkimų ar</p>	
--	--	--

	<p>referendumo laikotarpiu, todėl šio nusikaltimo reguliavimas BK XXVI skyriuje, teisine prasme, neatrodo tikslus.</p> <p>Tam, kad neteisėtas politinių partijų finansavimas galėtų būti reguliuojamas BK XXVI skyriuje, projekto rengėjas siūlo keisti šio skyriaus pavadinimą, t. y. keisti šio skyriaus ginamą rūšinį objektą. Administracijos nuomone, siūlomas BK XXVI skyriaus pavadinimo variantas yra per daug platus ir netiksliai atspindintis šiame skyriuje aprašytas ir BK ginamas teisinės vertybes, į kurias kėsinamasi nusikalstamomis veikomis. Plataus turinio „politinės teisės“ ir „politinė sistema“ sąvokos šiuo atveju nederą su šiame skyriuje įtvirtintų nusikaltimų tiesioginiais objektais, taip pat neatitinka Konstitucijoje, kituose teisės aktuose vartojamų formuluočių. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso XI skyriuje taip pat aprašyti „Administraciniai nusižengimai, susiję su piliečių rinkimų teisėmis ir Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento ir savivaldybių tarybų rinkimų, rinkimų į Europos parlamentą ar referendumų tvarka“, kurio 93 straipsnyje nustatytas politinių kampanijų finansavimo pažeidimas.</p> <p>BK projekto 1 straipsnyje siūlomame BK XXVI skyriaus pavadinime vartojama formulotė „politinė sistema“ stokoja konkretumo ir pagal savo prasmę galėtų apimti eilę skirtingų BK įtvirtintų nusikalstamų veikų: XVI skyriaus nusikaltimus Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai, XXXIII skyriaus nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams.</p> <p>Administracijos nuomone, šią problemą galima spręsti atsisakant BK projekto siūlymo neteisėtą politinių partijų ir politinių partijų finansavimą aprašyti viena sudėtimi su alternatyviomis veikomis. Pastabėtina, kad politinės kampanijos finansavimas yra tik vienas iš septynių galimų politinės partijos finansavimo šaltinių (Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo 19 straipsnis). Dėl to būtų tikslinga neteisėtą politinių partijų finansavimą ir neteisėtą politinių kampanijų finansavimą aprašyti skirtingomis sudėtimis, atskiruose BK straipsniuose. Tokiu būdu, atsižvelgiant į šių veikų tiesioginį objektą, neteisėtas politinės kampanijos finansavimas turėtų būti įtvirtintas BK XXVI skyriuje (nekeičiant jo pavadinimo), o neteisėtas politinės partijos finansavimas, atsižvelgiant į tai, kad šia veika kėsinasi į teisės aktais nustatytą skaidraus politinių partijų finansavimo tvarką, turėtų būti reguliuojamas BK XLII skyriuje „Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai valdymo tvarkai“, kuriame įtvirtinta baudžiamoji atsakomybė už įvairaus pobūdžio nusikalstamų veikų, susijusių su nustatytos tvarkos pažeidimu, padarymą. Įgyvendinus tokį siūlymą, būtų pasiekti BK projektu siejami tikslai, nepadarant žalos BK vientisumui ir reguliavimo</p>	
--	---	--

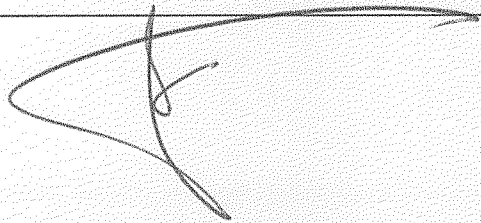
	<p>nuoseklumui, taip pat išnyktų poreikis keisti BK XXVI skyriaus pavadinimą, kuris iškreiptų šio skyriaus ginamų teisinių vertybių suvokimą ir sistemą.</p> <p>2. <i>Dėl siūlomos nusikalstamos veikos reguliavimo</i></p> <p>BK projektu siūloma baudžiamojo įstatymo normos dispozicija konstruojama taip: „Tas, kas draudžiamu būdu ar iš draudžiamų šaltinių teikė lėšas ar kitokią materialinę paramą, kurių vertė viršija 500 MGL dydžio sumą, politinei partijai ar politinei kampanijai tiesiogiai ar netiesiogiai finansuoti arba šias lėšas ar paramą bet koku būdu priėmė arba panaudojo politinės partijos ar politinės kampanijos veikloje“.</p> <p>Be pirmiau pateikto siūlymo neteisėto politinių kampanijų ir neteisėto politinių partijų finansavimo sudėtis aprašyti skirtinguose BK skyriuose ir straipsniuose, atsižvelgiant į BK Specialiosios dalies straipsnių struktūrą, taip pat siūlytina šiuos nusikaltimus dėstyti keliomis straipsnio dalimis. Diferencijuojant asmenų baudžiamąją atsakomybę, siūlytina nustatyti atsakomybę, pirma, už neteisėtos paramos politinei partijai ir kampanijai <i>teikimą</i>, antra, už tokios paramos <i>priėmimą ir panaudojimą</i>. Diferencijuota atsakomybė leidžia nustatyti skirtingas sankcijas už pavojingesnį šios veikos padarymo būdą ir sudarytų sąlygas veiksmingesniam baudžiamosios atsakomybės įgyvendinimui. Šiuo atveju neteisėtos paramos priėmimas arba panaudojimas yra pavojingesnė ir didesnę žalą daranti nusikalstama veika nei tokios paramos teikimas, kadangi skiriasi šių nusikaltimų subjektai, jų statusas, keliama aukštesni skaidrumo ir atskaitingumo reikalavimai, veiklos pobūdis bei veikimo sritis.</p> <p>Taip pat diskutuotina ir dėl BK projektu siūlomo BK 175¹ straipsnio dispozicijoje vartojamų formuluočių.</p> <p>Pirma, neaišku dėl tarpininko atsakomybės. Paprastai BK normų dispozicijose nurodomas veikos padarymo būdas „tiesiogiai ar netiesiogiai“ arba „tiesiogiai arba netiesiogiai pats ar per tarpininką“. Šiuo atveju terminai „tiesiogiai ar netiesiogiai“ siejami tik su paramos paskirtimi, o ne apibūdinti nusikalstamos veikos objektyvų pasireiškimą – veikos padarymo būdą. Dėl šios priežasties, baudžiamajame įstatyme gali būti palikta spraga, leidžianti išvengti baudžiamosios atsakomybės už „užmaskuotą“ draudžiamos paramos teikimą politinėms partijoms ar politinėms kampanijoms.</p> <p>Antra, manytina, kad, reguliuojant baudžiamąją atsakomybę už neteisėtą politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą, šio nusikaltimo dalyką pakaktų aprašyti vartojant sąvoką „materiali parama“, kadangi sąvoka „lėšos“</p>	<p>Nepritarti. Manytina, kad diferencijuoti asmenų atsakomybę už neteisėtos paramos politinei partijai ir kampanijai teikimą ir už paramos priėmimą ir panaudojimą, nėra tikslinga.</p> <p>Vertinant neteisėto finansavimo priėmimo ir neteisėto finansavimo teikimo, kaip veikos pavojingumą, Teisingumo ministerija mano, šie nusikaltimai yra lygiaverčiai savo pavojingumu, kadangi tiek priimant, tiek teikiant neteisėtą paramą, iškreipiama sąžininga rinkimų tvarka, kėsiamasi į skaidrų politinį procesą, sudaromos prielaidos korupcijai, iškreipiama konkurencija, proteguojami vienos ar kitos grupės interesai.</p> <p>Dėl diferencijuotos atsakomybės taikymo, pažymėtina tai, kad BK Bendrosios dalies normos teismui suteikia pakankamai galimybių individualizuoti kaltininkui skiriamą bausmę ir kitas poveikio priemones.</p> <p>Veikos padarymui per bendrininkus ar per kitus asmenis, kurie dėl tos veikos nėra kalti, bus taikomos BK Bendrojoje dalyje nurodytos bendrininkavimo normos. Pažymėtina ir tai, kad žodžiai „tiesiogiai ar netiesiogiai“ siejami su lėšų ar kitokios paramos teikimu tiek politinei partijai ar politinei kampanijai tiesiogiai finansuoti, tiek ir netiesiogiai paremti, t. y. apima tiek atvirą, tiek užmaskuotą finansavimą.</p> <p>Žodžiai „lėšos ar kitokia materialinė parama“ naudojami atsižvelgiant į BK 250-4 straipsnyje jau numatytą teroristinės veiklos finansavimo nusikaltimą, kuriame taip pat vartojamas toks pats terminas. Kaip nurodoma įstatymų projektų aiškinamajame rašte, baudžiamoji atsakomybė yra kraštutinė priemonė (<i>ultima ratio</i>), todėl BK turėtų būti kriminalizuotos tik pačios pavojingiausios veikos, kurių negalima užkardyti</p>
--	--	---

	<p>šiuo atveju laikytina pertekline, įvertinus ir tai, kad aiškinamajame rašte taip pat nurodoma, jog į materialinės paramos sąvoką patenka ir lėšos.</p> <p>Trečia, BK Specialiosios dalies normų dispozicijose nusikalstamos veikos paprastai aprašomos ne kaip draudžiamos, o neteisėtos. Terminas „draudžiamas, draudžiama“ BK vartojamas iš esmės tik dviejų nusikalstamų veikų pavadinimuose: Tarptautinės teisės draudžiamas elgesys su žmonėmis (BK 100 straipsnis) ir Draudžiama karo ataka (BK 111 straipsnis). Pažymėtina, kad siūlomo straipsnio pavadinime kalbama apie <i>neteisėtą</i> politinių partijų ir politinių kompanijų finansavimą, todėl ir straipsnio dispozicija turėtų aprašyti <i>neteisėtą</i>, o ne draudžiamu būdu remiamas politines partijas ar politines kampanijas.</p>	<p>administracinėmis ar kitomis priemonėmis. Būtent neteisėtos finansinės paramos teikimas politinėms partijoms ar politinėms kampanijoms draudžiamu būdu ar iš draudžiamų šaltinių ir jos priėmimas, kai tai atliekama stambiu mastu, Darbo grupės nuomone, priskirtinas prie kriminalizuotinių nusikalstamų veikų. Atsižvelgiant į tai, BK projektu siūloma kriminalizuoti šias dvi pavojingiausias neteisėto politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo apraiškas, o likusios, mažiau pavojingos, tačiau neteisėtai padarytos veikos būtų uždraustos ANK. Pažymėtina ir tai, kad nusikalstamą veiką kriminalizuoja normos dispozicija, o ne straipsnio pavadinimas, todėl bet kuriuo atveju kvalifikuojant veiką turėtų būti vadovaujama siūlomo straipsnio dispozicijoje išdėstytais nusikaltimo sudėties požymiais.</p>
<p>„Transparency International“ Lietuvos skyriaus 2018 m. spalio 26 d. elektroniniu paštu pateikti klausimai</p>	<p>1. Ar kriminalizavus neteisėtą politinių partijų finansavimą dalis Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) funkcijų, susijusių su šia veika, būtų perduota FNTT bei STT? Kviečiame išsamiai apsvarstyti, ar STT arba FNTT galių išplėtimas yra pakankamai pagrįstas ir būtinas.</p> <p>2. Kaip baudžiamoji atsakomybė už neteisėtai gautą finansavimą būtų taikoma visuomeniniams rinkimų komitetams, kurie nėra juridiniai asmenys? Jei šie komitetai gautų neteisėtos paramos, galimybė nubausti patį rinkimų komitetą išlieka abejotina, o atsakingas taptų tik paramos teikėjas arba šią paramą gavęs fizinis asmuo. Šis klausimas aktualus ir dėl iniciatyvos leisti rinkimuose į savivaldybių tarybas formuoti partijų ir rinkimų komitetų koalicijas - jei koalicijoje esantis komitetas neteisėtai gautų finansavimo, jis vėliau būtų panaikintas, bet naudą iš politinei reklamai išleistų pinigų galėtų gauti koalicijoje esanti partija.</p> <p>3. Ar išplėtus VRK įgaliojimus, kuomet ji nustatytų neteisėtus politinių partijų finansavimo atvejus, skirtų atitinkamas nuobaudas bei teiktų privalomus nurodymus fiziniams ir juridiniams asmenims, šios institucijos sąranga būtų tinkama tam įgyvendinti?</p>	<p>Nepritarti. Manytume, kad pateikti klausimai nėra skirti Teisingumo ministerijos kompetencijai. Pažymėtina, kad įstatymų projektai parengti pagal Ministro Pirmininko 2018 m. birželio 28 d. potvarkiu Nr. 123 sudarytos Darbo grupės pasiūlymus.</p> <p>Darbo grupė, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto atlikto parlamentinio tyrimo išvadoje atskleistus neteisėtos įtakos politiniams procesams mechanizmus, įvertinusi šiuo metu galiojančio reguliavimo trūkumus, taip pat išanalizavusi susiklosčiusią praktiką, pateikė apibendrintas teisinio reguliavimo gaires, kurių pagrindu pasiūlė keisti politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės reglamentavimą. Darbo grupės išvadoms 2018 m. rugpjūčio 29 d. pasitarime pritarė Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir pavedė Teisingumo ministerijai kartu su Finansų ministerija parengti ir, suderinus su suinteresuotomis institucijoms, Vyriausybei pateikti reikalingus įstatymų projektus.</p> <p>Kadangi Darbo grupės pateiktose išvadose nebuvo siūlymų dalį Vyriausiosios rinkimų komisijos funkcijų perduoti Specialiųjų tyrimų tarnybai ar Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybai, taip pat numatyti baudžiamąjį atsakomybę už</p>

		<p>neteisėtai gautą finansavimą visuomeniniams rinkimų komitetams, manytume, kad Teisingumo ministerija neturi įgaliojimų nustatyti papildomą ar išplėsti Darbo grupės, kuri jau baigė savo darbą, pasiūlytą teisinį reglamentavimą. Papildomai pažymėtina, kad Teisingumo ministerija įvertino Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2018 m. spalio 5 d. rašte Nr. 4-01-7857 pateiktus pasiūlymus ir Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo projektą papildė nuostata, kad jeigu Vyriausiajai rinkimų komisijai pateiktame pranešime gauta informacija leidžia pagrįstai manyti, kad yra rengiama, daroma ar padaryta nusikalstama veika, administracinis nusižengimas arba kitas pažeidimas, Vyriausioji rinkimų komisija gautą informaciją apie galimus pažeidimus persiunčia tokią informaciją įgaliotai tirti institucijai.</p>
	<p>5. Kviečiame apsvarstyti galimybę LR Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme įtvirtinti, kad ribotą laiką viešai skelbiama informacija vėliau būtų saugoma ir prieinama mokslinių, istorinių tyrimų arba statistiniais tikslais (kaip numatyta BDAR 17 straipsnio 3 dalies d punkte ir 89 straipsnyje).</p>	<p>Iš dalies pritarti. Teisingumo ministerija yra parengusi ir su suinteresuotomis institucijomis, taip pat ir su visuomene, derina visą paketą įstatymų projektų, tarp jų ir Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo projektą, tikslu suderinti galiojančius įstatymus su Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatomis. Atsižvelgiant į tai, pasiūlymas užtikrinti prieigą prie ribotą laiką viešai skelbiamos informacijos mokslinių, istorinių tyrimų arba statistiniais tikslais bus įvertintas Teisingumo ministerijos parengtuose projektuose, kurie skirti Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatų įgyvendinimui.</p>
<p>Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. lapkričio 23 d. išvada Nr. NV-3109</p>	<p>19. ANK 93 straipsnio 7 dalies nuostatoje nėra apibrėžta, kokiems asmenis būtų kildinama administracinė atsakomybė pagal formuluotę „kitam už sprendimo priėmimą atsakingam asmeniui“, vertintina, ar minėta nuoroda nėra pernelyg abstrakti. Analogiškai siūlome peržiūrėti ANK 544 straipsnį.</p>	<p>Neatsižvelgta. Panaši formuluotė yra įprasta Administracinių nusižengimų kodekse, pavyzdžiui, formuluotė „juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims“ yra vartojama ANK 45, 46, 47, 49, 51, 53, 59 ir kt. straipsniuose, formuluotė „darbdaviams ar kitiems atsakingiems asmenims“ vartojama 95-99 straipsniuose.</p>

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius